

ACORD 70/2014, de 21 de maig, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Anàlisi de les referències a la formació política Ciutadans, efectuades al
programa *Els matins* (TV3) del 18 de març de 2014**

Fets

En data 26 de març de 2014, va tenir entrada al registre del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (registre núm. 401/2014) una queixa signada per la senyora Carina Mejías, portaveu del Grup Parlamentari de Ciutadans, en relació amb el programa *Els matins* de TV3, emès el 18 de març de 2014.

La queixa fa referència a diversos passatges de l'entrevista realitzada al senyor Miquel Sellarés, president del col·lectiu L'opinió catalana i editor del diari digital Tribuna.cat, amb motiu de la publicació del seu llibre de memòries *Construint un Estat nou*.

Concretament, la queixa es refereix, en primer lloc, al comentari següent, que realitza l'entrevistat: "[...] em preocupa molt aquests dirigents polítics, de Ciutadans i del PP, doncs que cada dia ens parlen d'una violència que només existeix en els seus cervells malalts. [...] I s'hauria de dir a la nostra classe política que denunciï absolutament totes aquestes insinuacions que aquí hi ha violència, eh? [...]".

En relació amb aquest comentari, la senyora Carina Mejías exposa en el seu escrit que "la conductora del programa no intervino, no ya para afejar la difamación proferida por el Sr. Sellarés, ni siquiera para solicitarle que no continuara injuriando a miembros de partidos políticos, fueren del signo que fueren".

En segon lloc, la queixa fa referència al fet que "el Sr. Sellarés y aún en el contexto de su difamación a Ciutadans y sus miembros, refirió un conjunto de actos violentos de extrema derecha como si tuvieran relación con Ciutadans o hubieran siquiera podido tenerla, dadas las fechas a qué se refería".

Finalment, la senyora Carina Mejías assenyala que «el Sr. Sellarés se refirió a Albert Rivera como "el señor aquest que acostuma a anar en boles, etc. de Ciutadans" i que "tres segundos después (no inmediatamente), la conductora del programa le corrigió "Sr. Rivera", lo que no sirvió en absoluto para que el Sr. Sellarés corrigiese su modo despreciativo de dirigirse a un representante del pueblo de Catalunya».

L'escrit conclou afirmant que "el contenido del programa no solo es difamatorio, sino que tampoco responde a la verdad" i que els fets exposats "constituyen un gravísimo incumplimiento de las normas que rigen la radiodifusión radiofónica y televisiva en materia de respeto y pluralismo político, cultural y de pensamiento", motiu pel qual sol·licita que "se incoe el oportuno expediente sancionador por infracción muy grave de lo dispuesto en el artículo 132.2 de la Llei 2/2000, de 4 de mayo, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, dando traslado a esta parte del expediente, a fin de efectuar quantas alegaciones considere oportunas, en defensa de sus intereses y sancionando las conductas denunciadas con la proporcionalidad y dentro de los

límites señalados para las infracciones muy graves en el artículo 136 de la Llei anteriormente citada”.

Arran d'aquesta queixa, l'Àrea de Continguts d'aquest Consell ha elaborat l'Informe 23/2014, de 23 d'abril, l'objecte del qual és analitzar els continguts emesos en el programa *Els matins*, de TV3, el 18 de març de 2014, en relació amb les referències a la formació política Ciutadans.

L'Informe de l'Àrea de Continguts analitza l'entrevista, en la qual s'aborden diferents temes d'actualitat, i ho fa en el marc del context en el qual s'insereix, tant pel que fa al contingut com al format audiovisual, en el decurs de la qual el senyor Miquel Sellarés fa tres referències a la formació política Ciutadans, dues de directes:

1. “[...] dirigents polítics de Ciutadans i del PP parlen d'una violència que només existeix en els seus cervells malalts”
2. “[...] el senyor aquest que... acostuma a anar en boles, etc. de Ciutadans [...]”

El mateix Informe determina que les afirmacions del senyor Miquel Sellarés “es realitzen en una tertúlia, un format televisiu que es caracteritza per l'exposició de les opinions contrastades de les persones que hi participen. Així, les opinions del senyor Sellarés són puntualitzades (a favor o en contra) per les opinions d'altres contertulians”.

Així mateix, l'Informe posa de manifest que, pel que fa al posicionament d'aquestes manifestacions, la conductora de l'espai “no manifesta acord ni desacord respecte de les opinions” del senyor Miquel Sellarés. En canvi, sí que hi intervé quan aquesta persona es refereix al senyor Albert Rivera en els termes transcrits més amunt.

Finalment, l'informe de l'Àrea de Continguts conclou que el senyor Miquel Sellarés “expressa la seva opinió en relació amb diferents temes d'actualitat i la contraposa a la resta de persones que participen en la tertúlia”, context en el qual expressa les opinions que són objecte de la queixa presentada per la senyora Carina Mejías.

Vist l'informe de l'Àrea Jurídica, que es reproduïx en les seves parts necessàries:

“Consideracions jurídiques

Primera. L'àmbit d'aplicació del dret a la llibertat d'expressió i els seus límits

L'article 20 de la Constitució Espanyola reconeix com a dret fonamental comunicar o rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió, llibertat que té el seu límit en el respecte als drets reconeguts en el mateix títol I, en les lleis que el desenvolupen i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat, a la pròpia imatge i a la protecció de la joventut i de la infància.

En aquest sentit, la lletra a de l'apartat 1 de l'article 20 de la Constitució espanyola (en endavant, CE) reconeix i protegeix el dret a “expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció”. D'altra banda, d'acord amb l'apartat 4 del mateix article, la CE estableix, com a límit a aquesta llibertat, el respecte al dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge.

Per la seva banda, l'apartat 5 de l'article 4 de la Llei de l'Estat 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual, estableix que "Totes les persones tenen el dret que la comunicació informativa s'elabori d'acord amb el deure de diligència en la comprovació de la veracitat de la informació i que sigui respectuosa amb el pluralisme polític, social i cultural".

Així mateix, l'apartat 4 del mateix article disposa que "la comunicació audiovisual ha de respectar l'honor, la intimitat i la pròpia imatge de les persones i garantir els drets de rectificació i rèplica. Tot això en els termes previstos per la normativa vigent".

En el nostre àmbit, la LCA, en el seu article 8, estableix com a principi i valor essencial en l'exercici de l'activitat vinculada a la comunicació audiovisual "la protecció dels principis, els valors i els drets fonamentals que reconeix la Constitució espanyola [...]".

En relació amb la protecció constitucional del dret que recull l'apartat 1 de l'article 20 de la Constitució espanyola, cal posar de manifest que la doctrina emanada de forma reiterada pel Tribunal Constitucional no dóna lloc a dubte. En aquest sentit, el Tribunal no considera contràries a dret l'ús d'expressions feridores, molestes o desagradables, si bé de la protecció constitucional que disposa aquest article ha exclòs les expressions absolutament vexatòries, és a dir, aquelles que siguin ofensives per expressar les opinions o informacions de què es tracti (STC núm. 107/1988, de 8 de juny; 1/1998, de 12 de gener; 200/1998, de 14 d'octubre; 180/1999, d'11 d'octubre; 192/1999, de 25 d'octubre; 6/2000, de 17 de gener; 110/2000, de 5 de maig; 49/2001, de 26 de febrer, i 204/2001, de 15 d'octubre).

D'aquesta doctrina constitucional se'n desprèn, per tant, que l'ús d'expressions absolutament vexatòries i ofensives suposen una vulneració del límit a l'exercici del dret a expressar i a difondre lliurement pensaments, idees i opinions mitjançant la paraula, l'escrit o qualsevol altre mitjà de reproducció.

En el cas que ens ocupa, l'Informe de l'Àrea de Continguts posa de manifest que les manifestacions que són objecte d'aquesta queixa s'expressen en un context on l'entrevistat defensa la necessitat de realitzar el procés sobiranista evitant la violència; així mateix, opina sobre les manifestacions d'alguns dirigents de Ciutadans i del Partit Popular en relació amb l'existència de violència en aquest procés; i també sobre la imatge que dóna la Policia de Catalunya quan protegeix tant la Via catalana com la manifestació del 12 d'octubre.

Els comentaris realitzats s'efectuen, com dèiem, en el marc d'una tertúlia televisiva, és a dir, en un format televisiu que es caracteritza per l'exposició d'opinions diverses i emmarcades en un plantejament dialèctic de valoracions i qualificacions que, tot i que poden resultar molestes o feridores, cal analitzar-les de manera no aïllada. En aquest sentit, si bé alguna d'aquestes expressions es pot considerar molesta o poc afortunada, no s'aprecia un *animus injuriandi* que pugui suposar una vulneració del límit a l'exercici del dret a expressar i a difondre lliurement pensaments, idees i opinions. Per tant, cal considerar que les referències a la formació política Ciutadans s'emmarquen en l'exercici del dret constitucional a la lliure expressió de pensaments, idees i opinions mitjançant la paraula, si bé l'expressió "cervells malalts" aïlladament considerada és un insult, i com a tal, no podria emparar-se en la llibertat d'expressió.

Ateses aquestes circumstàncies, no es pot concloure que existeixi una intenció específica d'injuriar cap persona o col·lectiu, mitjançant expressions de menyspreu o vexatòries.

Finalment, en relació amb la vinculació d'actes violents d'extrema dreta relacionats amb la formació política Ciutadans que manifesta la senyora Carina Mejías, cal posar de manifest que l'informe de l'Àrea de Continguts d'aquest Consell no ha identificat cap contingut sobre "actes violents d'extrema dreta" ni cap possible vinculació amb Ciutadans.

Segona. El servei públic audiovisual de competència de la Generalitat

La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA, és la prestadora del servei públic audiovisual competència de la Generalitat de Catalunya, la qual té, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 26 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (en endavant, LCA), la missió principal d'oferir a tots els ciutadans de Catalunya un conjunt de continguts audiovisuals "orientats a la satisfacció de llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, garantint de manera particular l'accés a una informació veraç, objectiva i equilibrada, a les més àmplies i diverses expressions socials i culturals i a una oferta d'entreteniment de qualitat."

Entre les missions específiques del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat, la LCA destaca la "transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada, respectuosa amb el pluralisme polític, social i cultural, i també amb l'equilibri territorial".

Així mateix, la lletra g de l'apartat 3 de l'article 26 de la LCA estableix com a missió específica "La promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials, lingüístiques, culturals i religioses presents al territori de Catalunya. [...]".

Finalment, el Manual d'ús del Llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals estableix en el seu punt 2.1.1.6.4 que "és responsabilitat de la persona que condueix la tertúlia que els participants tinguin en tot moment un comportament respectuós i que l'exposició de les seves idees no sigui insultant o contrària als valors de la convivència".

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Recordar a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA, la necessitat d'extremar la cura en els comentaris i en les expressions que es manifesten en els continguts que es difonen, a fi de complir i respectar, amb el màxim grau d'eficàcia i de rigor, els principis, les missions i els objectius de servei públic d'acord amb la normativa vigent. En aquest sentit, es recorda que les persones conductores dels programes han de reaccionar amb diligència procurant garantir que els participants tinguin en tot moment un comportament respectuós.

2. Notificar aquest Acord al prestador de serveis de comunicació audiovisual Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA, i al Grup Parlamentari de Ciutadans.

Barcelona, 21 de maig de 2014

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera i Bellés
Conseller secretari